

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยชิ้นนี้เริ่มจากคำแนะนำของศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร. ชลธิรา สัตยาวัฒนา ที่ผู้วิจัยเคยร่วมงานในโครงการวิจัยสิทธิชุมชนท้องถิ่นฯ ให้มาศึกษาที่โครงการปริญญาเอกสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เนื่องจาก ผู้วิจัยต้องการศึกษาอิทธิพลของพุทธศาสนาต่อกฎหมายโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งเป็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับหลายสาขาวิชา

ในช่วงพัฒนาหัวข้อวิจัยระหว่างเรียนกระบวนวิชาต่างๆ คณะจารย์หลายท่านได้ให้ความคิดเห็นที่มีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ ปกติ ได้แนะนำให้ศึกษากฎหมายโบราณเพียงประเทศเดียวเพื่อดูว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลมากกว่าที่จะดูเพียงปัจจัยเดียว

ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ จันทร์วงศ์ ได้กรุณารับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และแนะนำให้ปรึกษาบทบาทของกฎหมายตราสามดวงต่อสังคมอยุธยา กับ อาจารย์ ดร. . สุเนตร ชุตินทรานนท์ และอาจารย์ ดร. . ฐาปนันท์ นิพิฏฐกุล ได้ ร่วมให้คำปรึกษาด้านการวิเคราะห์พระธรรมศาสตร์ที่ท่านเพิ่งทำหัวข้อปริญญาเอกในด้านนี้มาจากฝรั่งเศส ซึ่งทั้งสามท่านได้กรุณาสละเวลาที่มีค่าของท่านจากภารกิจสำคัญมากมายให้คำปรึกษาที่มีค่าโดยตลอด

ศาสตราจารย์ ดร. ปิยนาด นูนาค ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้ให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำอย่างละเอียดที่มีประโยชน์ในการปรับปรุงงานวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเป็นอย่างมาก

ศาสตราจารย์ ดร. เสมอชัย พูลสุวรรณ กรุณาให้คำปรึกษาด้านการวิเคราะห์ความเชื่อมสัมพันธ์ในพิธีกรรม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยโท ดร. . บรรจบ บรรณรุจิ กรุณาให้คำปรึกษาด้านพุทธศาสนาในประเทศไทย ทั้งสองท่านได้สอบถามถึงงานวิจัยชิ้นนี้อยู่เสมอ

ผู้วิจัยได้แนวทางการศึกษาวิเคราะห์จากผลงานของนักวิชาการหลายท่านที่ได้สั่งสมเป็นทุนทางภูมิปัญญาของสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต) เสาหลักแห่งวิชาการพุทธศาสนา รองศาสตราจารย์ ศรีศักร วัลลิโภดม ผู้บุกเบิกการศึกษาประวัติศาสตร์ในแนวมานุษยวิทยา และ ศาสตราจารย์ ดร. โรแบร์ต แลงการ์ด (R. Lingat) ปรมาจารย์ด้านการศึกษากฎหมายตราสามดวง

รองศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วัฒนเกียรติ คณบดีวิทยาลัยสหวิทยาการ ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ ติดตามการทำงานชิ้นนี้มา โดยตลอดอย่างดียิ่ง ตั้งแต่เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโครงการปริญญาเอกสหวิทยาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. . จุฬาร

เอื้อรักสกุล ผู้อำนวยการโครงการฯ ท่านปัจจุบันได้ให้ความสนใจงานวิจัยชิ้นนี้และติดตามความก้าวหน้าอย่างใกล้ชิด

พนักงานและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์หลายท่านได้ช่วยประสานงานและอำนวยความสะดวกอย่างดียิ่ง ในโครงการปริญญาเอกสหวิทยาการ คุณณิภา ชูติฉัตรชัย อดีตเลขานุการฯ คุณปาริชาติ ทองอยู่ คุณภาวิณี บัวงาม คุณศรัญญา ศรีโยธิน และคุณรุ่งนภา ยิ้มกมล ในสำนักหอสมุดปรีดี พนมยงค์ คุณสุดใจ คำแดง คุณพูลสุข ปรวิตรวรวิมุติ และคุณพวงทอง ปาณิกบุตร

เพื่อนร่วมรุ่นทุกคนได้ร่วมฝ่าฟันในการทำงานวิจัยและให้ความช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี โดยเฉพาะ อูสา สุทธิสาคร และพระโสภณ โสภโณ รวมทั้งสหราชอาณาจักรไทยคดีศึกษานอกสถาบัน เบญจพร ดีขุนทด ผู้เปิดช่องทางให้ได้สัมผัสโลกวิชาการมานุษยวิทยาไทยอย่างใกล้ชิด และผู้อยู่เบื้องหลังการทำงานทั้งหมด ฤมล เขียวปัญญา ผู้ดูแลความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันอย่างดียิ่ง

ทั้งหมดที่กล่าวมาคือผู้มีส่วนร่วมโดยตรงในการสร้างผลงานชิ้นนี้ ยังมีผู้คนอีกมากมายที่มีส่วนร่วมในการสร้างพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ให้มีความพร้อมในการทำงานวิจัยชิ้นนี้ ซึ่งไม่สามารถจะกล่าวในที่นี้ได้ทั้งหมด ผู้ที่ให้พื้นฐานที่สำคัญที่สุดก็คือ คุณพ่อเมธา เขียวปัญญา ผู้สร้างบ้านให้เป็นห้องสมุดด้านภาษา ประวัติศาสตร์ กับโบราณคดี และคุณแม่ปรีญา เขียวปัญญา ผู้ปลูกฝังวิถีชีวิตพุทธศาสนาในสังคมล้านนา ความเข้าใจในวิถีชีวิตของคุณ และจิตวิญญาณของครูในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้กับสังคม ผู้วิจัย ขออุทิศผลงานชิ้นนี้ให้กับท่านทั้งสองผู้ล่วงลับไปแล้ว

สุดท้ายผู้วิจัยขอขอบคุณกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี 2551

ปภัสสร เขียวปัญญา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2552